

uni.tf

Menedzsment- és Vállalkozásgazdaságtan összefoglaló

Összefoglaló By Rajcsi Bácsi & Bánóczy Fan Club(BFC). 1. ZH-s összefoglaló, valamint számolás feladatok megoldása nincsenek, és nem is lesznek.

Sok Sikert a ZH-hoz!

2. ZH

Vállalatok és szervezetek

Vállalat:

- üzleti vállalkozás szervezeti kerete
- jogilag körülhatárolt, jogi személyiséggel bír
- vevői igény kielégítése általi nyereségre törekszik
- meghatározott cél, érdek
- erőforrásokkal önállóan gazdálkodik
- vevőinek és szállítóinak kompetitív ereje alkupozíciójukból ered, mely annál erősebb minél kevesebben vannak
- környezete STEP modellel írható le

Szervezet:

- emberek közös tevékenysége révén kialakult társadalmi formáció(tág fogalom!)
- rendelkezik céllal
- több emberből áll

- hosszú ideig kíván fentmaradni
- hatékony működésre törekszik
- erőforrásait a céljai érdekében mozgósítja
- kompetitív környezetének elemeit könnyebben képes befolyásolni, mint az általános környezeti elemeket

Fogyasztói igény: Olyan emberi/vállalati igények, melyeket nem saját munkával vagy közösségi intézmények útján igyekszünk kielégíteni **Termék:** felkínálhatjuk valamilyen piacon azért, hogy felfigyeljenek rá, megvegyék, használják/fogyasszák, és ami kielégít valamilyen szükségletet/igényt.

Menedzsment

Menedzsment:

- Vezetés: a szervezet tagjai viselkedésének befolyásolása
  - Munkaerő biztosítás
  - Képzés felügyelet
  - Döntéshozatal
  - Motiváció
  - Tanácsadás
  - Kommunikáció
- Tervezés: a jövőre vonatkozó célok meghatározása, tevékenységek erőforrások beosztása
  - Előrejelzés
  - Célkitűzés
  - Vállalati politika
  - Program kidolgozása
  - Ütemterv kidolgozása
  - Költségvetés
  - Eljárások kidolgozása
- Szervezés: a feladatok és erőforrások egymáshoz rendelése, a működés strukturálása,

Résztevékenységek:

  - Feladatok elosztása, munkakörök kialakítása
  - Erőforrások biztosítása
  - Kapcsolatok létrehozása
  - Szervezeti felépítés
- Irányítás: tevékenységek ellenőrzése, célhoz vezető úttartás, beavatkozás
  - Követelményállítás
  - Mérés
  - Értékelés
  - Beavatkozás

Menedzseri készségek:

- Technikai: szakterületen való jártasság, szaktudás
- Konceptuális: átlátás, összefüggések megértése
- Humán: emberekkel csoportokkal való együttműködés, csapatmunka érzékelése, emberek számára biztonságot nyújtó és véleményük kifejtését lehetővé tevő környezet megteremtésének képessége

Mintzberg-féle menedzseri szerepek:

- Interperszonális: képviselő, kapcsolattartó, vezető
- Információs: idegközpont, információelosztó, szóvivő
- Döntési: vállalkozó, zavarelhárító, erőforráselosztó, tárgyaló

Menedzsment szintjei:

- Felső: stratégiai
- Közép: taktikai
- Alsó: operatív

Irányzatok

Klasszikus irányzat:

- Munkamegosztás alkalmazása
- Racionalizálás
- Rend fegyelem szigor
- szabványosítás
- Csoportmunka elutasítása
- Nem foglalkozik az informális szervezetekkel, se az emberi kapcsolatokkal, stb
- Minden feladatra van legjobb módszer, ezt ismeri a vezető
- Termelékenységet csak műszaki tényezők befolyásolják
- Motiváció csak pénzzel
- Mindent ellenőrizni kell
- Képviselők:
  - Frederick Winslow Taylor:
    - leghatékonyabb munkavégzés módját kereste: az emberekben és nem a gépekben
    - elutasította a csoportmunkát, egyéni teljesítményt bértöbblettel ösztönözte
    - Fizikai és szellemi munkát külön kell egymástól választani
    - teljesítményt egyénileg kell előírni, bér $\leftrightarrow$ teljesítmény
    - Munkairodák, munkahely szervezése
    - funkcionális szervezeti forma
  - Henry Fayol:
    - elsőként fogalmazta meg a menedzsmenti funkciókat
    - egyszemélyi vezetést preferálta
    - menedzsment elveket fogalmazott meg: 14 alapelv
    - vállalat egészének működését nézte
  - Henry Ford: ford autógyár
    - üzemszervezésről elmélkedett
    - Taylor munkaszervezési módszereit alkalmazta
    - 8 óra munka előírása, tőle származik
    - futószalag melletti munkavégzés kialakítása
  - Max Weber
    - bürokrácia intézménye felülmúl minden intézményi formát(bürokrácia elmélet)

Emberközpontú irányzat:

- Konfliktuskezelés
- Pszichológiai tényezők vizsgálata
- Informális hierarchia vizsgálata
- Felelősségérzet és önállóság növeli a teljesítőképességet
- Munkateljesítmény függ a munkahelyi elégedettségtől
- Dolgozó tudja a legjobb módszert, tőle is függ, felelősségérzet
- Képviselők:
  - Elton Mayo: emberköp. irányzat elindulása
    - informális csoportok vizsgálata
    - társas kapcsolatok vizsgálata
  - Douglas McGregor:
    - X-Y elmélet:
      - X: az ember kerüli a munkát, nem szeret dönteni, különbös a szervezet céljaival szemben, szereti ha mások irányítják
      - Y: szereti a munkát, célokért küzd, döntéseket hoz képes a saját munkáját irányítani. Alkotóképesség, leleményesség.
  - M. P. Follett:
    - beosztott és menedzserek közti konfliktusok
  - K. Lewin
  - Abraham Maslow
  - K. Levin
  - C. Barnard
  - H. Simon

Szervezési formák:

Elsődleges jellemzők: munkamegosztás, hatáskörmegosztás, koordinációs eszközök **Másodlagos jellemzők:** centralizáció, hierarchia nagysága, utasítások egységessége **Lineáris:**

- új feladatok új szervezeti egységeket produkálnak
- egyszerű, jól áttekinthető
- minden beosztottnak egy főnöke van
- statikus
- egyértelmű akaratérvényesítést segíti, egyértelmű alá/fölérendeltségi viszony
- szélességi mélységi tagozódása változtatható
- döntések központosítottak
- (c)vezető tevékenysége nagyon összetett
- (c)nehezen alkalmazkodik új feladathoz, nem rugalmas
- (c)kommunikáció csak szolgálati úton megengedett, lassú együttműködés

Funkcionális:

- statikus, nehezen tud alkalmazkodni a változó környezethez
- szakmai színvonal erősödése
- egységköltségek csökkenése
- szabályozottság egyértelmű

- problémás más egységekkel való együttműködés
- egyes szakterületek önálló egységekben jelennek meg
- koordinációs problémák lehetnek a többvonalas irányítás miatt
- a folyamatok kialakítása és szabályozottsága növeli a termelékenységet
- hátrány a nagyfokú tartalékképződés

Divizionális:

- elválik a stratégiai és az operatív irányítás
- divíziók önállósága miatt piaci orientáció
- piaci változások a divíziókra hatnak, a cég számára kevésbé veszélyes
- önállóság miatt motiváció, felelősségérzet
- (C)párhuzamos funkciók, emiatt létszámigény

Mátrix:

- dinamikus: kedvező a dinamikusán változó környezet ennek
- lehetővé teszi a többoldalú problémakezelést
- (C)konfliktusok megléte állandó, döntések elhúzódhatnak, hatalmi harc
- 2 nézőpontú menedzser dönt egyidejűleg
- alacsony mértékű formalizáltság
- Handy-féle feladatkultúra: egy szervezet több típus is jellemző lehet

Törzsegységi:

- növeli a vezető döntések szakmai színvonalát
- tehermentesíti a vezetőt

Az **asec** pl divizionális, funkcionális. **Funkcionális-lineáris**: nehezíti az innovációk megvalósítását

Egydimenziós munkamegosztás: munka megosztása egy elv szerint történik **Egydimenziós**

hatáskörmegosztás: egy egységet csak egy felsőbb szint utasíthat **Többdimenziós munkamegosztás**:

munka megosztása több elv szerint történik **Többvonalas hatáskörmegosztás**:

- szervezeti egységeket egyidejűleg több helyről is utasíthatják
- helytálló a mátrix szervezetre
- jellemző a mai modern vállalatokra

Csoportok:

Csoport: olyan társaság, ahol a tagok közt kommunikáció és interakció van, ez lehet informális és formális **Csoportnorma**:

- mindenki által elfogadott ált. szabályok
- csoport vezetője max befolyásolhatja, nem írhatja elő, érdeke hogy elfogadja
- konformitás: norma szerinti viselkedés
- konformitás és azonosulás közt van kapcsolat

Kultúra: Filozófia, normarendszer szervezet politikáját és szabályait határozza meg. Elemei: alapító tagok meghatározó döntései, vezérelvek, misszió, társadalmi szerkezet, szimbólumok, történetek, stb.

Asecnél például az FBB project, SL1.0, vagy az első modul alapú projectek. Csoportmunka:

- Csoportmunka eredménye pl. a termelékenység, megelégedettség vagy a tanulás.
- Gyenge csoportkohézió esetén csökken az együttműködési készség, a közreműködés és a hatékonyság

Csoportfejlődés fázisai:

1. Alakulás: célkeresés, feladatok ismertetése
2. Ütközés: viták célokkal kapcsolatban, érdeklődés, versengés a státuszokért
3. Normázás: csoportnormák, kohézió, összezörrenés
4. Teljesítés: megszilárdultak a személyes kapcsolatok

Formális:

- deklarált működési elvek
- állandó és zárt
- kommunikáció esetleges, az is csak munka miatt
- korlátozott csoporttagok száma
- meghatározott szabályok, és tagsági felvétel

Informális:

- állandó kommunikáció, személyes kapcsolatok
- nyitott és változtatható
- tagok személyes ismerettsége
- spontán alakulás

Csoporton belüli kommunikáció: információs, érzelmi, motivációs, ellenőrzésre

- centralizált: központban levő személy leterhelt, domináns szerep
- decentralizált: tagoknak ugyanannyi esélye van a komm.ra, időigényes a működtetése, nehéz biztosítani az azonos informáltsági szintet
- lefele irányuló: utasítás, magyarázat, visszacsatolás. minél több szinten halad keresztül, annál nagyobb az információ torzulás veszélye
- felfelfe irányuló: javaslat, jelentés, segítségkérés, vagy reakció. visszatartó erő lehet a főnöktől való félelem.

3. ZH - minőségmenedzsment

Minőség

Minőség

Azt jelenti, hogy a termék mennyire felel meg a vevő nyilvánvaló vagy rejtett igényeinek. A piaci verseny tényezői: ár, mennyiség, idő, minőség F.W.Taylor vezette be az első minőségügyi rendszert a vállalatában. Kidolgozta a minőségellenőrzési osztályokat.

Amerikai minőségrendszer-fejlődés

- Felülről lefelé építkezés
- Stratégiai, menedzsment szintű megközelítés
- Hólabda elv
- Menedzsmentre épít, a menedzserek dolga a minőségügy
- minőségmodell rövidítés: TQM

Japán minőségrendszer-fejlődés

- Dolgozók tömeges bevonása
- Alulról felfele terjedés
- Teljeskörűség, rendszeresség
- Egyéni felelősségre, hozzáállásra épít
- 4 egymásra épülő szinten határozzák meg a minőséget az iskolák
- minőségmodell rövidítés: TQC

Minőségmenedzsment fejlődésének fázisai

1. Minőségellenőrzés: hiba megállapítása, hibás termékek kiszűrése, a méréseket független szakemberek végezzék, minőségellenőrzési részleg
2. Minőség szabályozás: a termelési folyamatban fellépő hiba észlelése, javítása. itt már a termelő és egyéb műszaki részlegek a felelősek
3. Minőségbiztosítás: folyamatok összehangolása, stabil működés biztosítása, hibamegelőzés, összes érintett részleg a felelős
4. TQM

Szabványok

ISO 9000

- Szabványcsalád, minőségbiztosítási rendszerek felépítésének egyik módját adja meg
- Elemei az ISO 9000, ISO 9001, ISO 9004
- összhangban van a TQM alapelveivel

ISO 9001

- Minőségügyi rendszermodell: nem a termékre hanem a teljes rendszerre vonatkozik
- Termelőrendszert szabályozza
- Stabil, állandó, rendszerezett körülményeket biztosít
- Bizalmat kell keltsen és kelt is a vevőben a vállalat tevékenységével szemben
- Ha nem építik ki megfelelően, könnyen nehézkes túldokumentált rendszerré válhat.
- A vállalati folyamatok összehangolására, egységes szabályozásra törekszik.
- Sikeres bevezetését tanúsítvánnyal igazolják a külső partnerek
- Áttekinthetővé teszi a vállalat tevékenységét
- A szervezetnek rendelkeznie kell minőségbiztosítási kézikönyvvel
- Nem terjed ki minden részleg, dolgozó tevékenységére
- fő pontoks:
  - Vezetés felelőssége
  - Erőforrásgazdálkodás
  - termék/szolgáltatás előállítása
  - mérés, elemzés
  - fejlesztés

ISO 9004

TQM

- Minőségközpontú menedzsment filozófia
- 80-as évek USA-jában alakult ki
- 3 alapelv:
  - folyamatos fejlesztés: a folyamat egymás utáni lépéseit folyamatosan figyelni kell, javítani hogy egyre megbízhatóbb folyamatok és kevésbé eltérő termékek szülessenek
  - vevőközpontúság: a vevők elvárásait mindig mindenkor ki kell elégíteni, ehhez alapos feltérképezésre van szükség
  - dolgozók bevonása, felhatalmazása(japcsiktól tanulás): hasznosítsuk az összes alkalmazott tudását, hogy javítsák a termékeket, és a folyamatot
- Vállalat minden alkalmazottját érinti
- Nagymértékben épít a dolgozók aktív részvételére
- Megváltozik a menedzsment szerepe a vállalatnál
- Emberközpontú, nemcsak dolgozók aktivitására hanem megelégedettségére is épít
- nem szabvány, hanem filozófia, ezért nincs is tanúsítvány

- folyamatok azonosítása és folyamatos fejlesztése szükséges
- megkülönböztet külső és belső vevőket
- a folyamatok szereplői elv szerint:
  - bemeneteket biztosítók, szállítók
  - folyamatokat működtetők, munkacsoport
  - vevők
  - folyamatgazda

Módszerek, diagrammok, hibakeresés

Hatlépéses folyamatjavítási modell

1. Probléma definiálása
2. Folyamat azonosítása, és dokumentálása, részletes megértése
3. Teljesítmény mérése
4. Mérték megértése
5. Javaslatok, megoldások kifejlesztése és kipróbálása
6. Megoldások gyakorlatba ültetése, értékelés

Ok-okozati diagram

- Egy probléma vagy állapot összes lehetséges okának növekvő részletességgel való meghatározására, grafikus ábrázolására szolgál
- Tünetek helyett okokra irányítja a figyelmet

Pareto diagram

- oszlopdiagram
- a legnagyobb hatást kiváltó okokra koncentrálnak, ezeket eltávolítva ériük el a legnagyobb hatást
- a problémák okainak fontosságát egyszerűen, gyorsan elemezhető módon ábrázolja
- fontosság alapján csökkenő sorrend
- 80-20 as szabály: számos jelenség esetén a következmények 80%-a az okok mindössze 20%-ára vezethető vissza(pareto szabály)

Ishikawa diagram

- szintén hibák ok-okozati rendszere
- szisztematikusan kutatja az okait
- a problémák okainak fontosságát egyszerűen, gyorsan elemezhető módon ábrázolja
- fontosság alapján csökkenő sorrend
- 80-20 as szabály: számos jelenség esetén a következmények 80%-a az okok mindössze 20%-ára vezethető vissza(pareto szabály)

Brainstorming

- sok ember összeül és folyamatosan agyal, megbeszélik egymás ötleteit egy adott problémára
- minden ötletet felírnak, nem vitatják az ötletek minőségét
- gyorsan lezajlik és sok ötlet lesz a végén
- mások ötletéből ki lehet indulni, azt fejleszteni

Ellenőrző kártyák

- segítségükkel észlelni lehet a folyamatban bekövetkező változásokat
- folyamatszabályozás, termelési folyama ellenőrzésének legfontosabb eszköze
- a veszélyes hibák miatti elállítódásokat jelzik

Folyamatok

- zavarok lehetnek: véletlen, veszélyes, és egyedi
- folyamatszabályozás, termelési folyama ellenőrzésének legfontosabb eszköze
- a veszélyes hibák miatti elállítódásokat jelzik

Zavarok

- véletlen: állandóan jelenlévő, nagyszámú, a folyamatot csak kissé befolyásoló folyamat
- veszélyes: időszakosan előforduló, kis számú folyamatra nagy hatással levő zavarok
- egyedi

4. ZH

Termelésmenedzsment

Termelésmenedzsment céljai

- Minél kisebb készlet szint
- Minél gyorsabb gyártás
- Minél hatékonyabb termelés (termelési ráta növelése)
- Minél kevesebb munkaerő
- Költségek csökkentése

Termékélet görbe szakaszai

1. Bevezetési
  - egyedi, esetleges kisorsozatgyártás
  - cél a minél több vásárló megszerzése
  - termelésmenedzsmentnek a műszaki technológiai jellemzők elérése a cél
2. Növekedési
  - kezdetben kis, közép és végül nagysorozatgyártás jellemzi
  - a minőség mellett egyre fontosabbak lesznek a költség szempontok
  - szükséges a disztribúciós hálózat kiépítése
  - szervíz hálózat megszervezése
3. Érettségi
  - költségcsökkentés, automatizálás
  - versenyképesség meghatározó tényezője a gyártási költség
  - termelésmenedzsment fő feladata immáron a termelékenység javítása

Hatékonyági mutatók

Ezeket csökkentve/növelve hatékonyabbá tesszük a termelést.

Termelt mennyiség mutatói

- Ciklusidő: csökkentve
- Kibocsátási ráta: növelve

Alapanyag Készlet alakulásának mutatói

- Átlag készlet szint: csökkentve
- Utánrendelési idő

átállási idő: csökkentve

Gyártások típusai

Tömegszerűség: A gyártott mennyiségnek az igénybevett kapacitáshoz viszonyított relatív nagysága. Ez alapvetően meghatározza a technológiát és a menedzsment feladatokat.

Egyedigyártás

- Egyetlen termék elkészítési idejének inputperiódussal (T/P) képzett hányadosa egynél kisebb
- A termék ritkábban jelenik meg a termelőrendszerben, mint amennyi idő egyetlen darab elkészítéséhez szükséges
- A termelésmenedzsment sokszor a projektmenedzsment eszközeit alkalmazza
- Nagyvonalú tervrajzol, általános technológiai utasítások
- termékek és műveletek állandó változtatása
- Általános célú gépek, funkciók alapján csoportosítottak, szabványos szerszámokkal
- Magasan kvalifikált munkatársak sokrétű tudással
- Menedzsment tagjai folyamatspecialisták
- Sokféle termék, ritkán vagy csak egyszer gyártják őket
- Standard anyagok és alkatrészek
- Alacsony fix költség és magas változó költség

Kis- és középsorozatgyártás

- Egyetlen termék elkészítési idejének inputperiódussal képzett hányadosa egynél nagyobb
- A termék mindig jelen van a termelőrendszerben, de még egyetlen erőforrást sem foglal teljesen
- A termék gyakrabban jelenik meg a termelőrendszerben, mint amennyi idő egyetlen darab elkészítéséhez szükséges

Nagysorozatgyártás

- Egyetlen termék elkészítési idejének inputperiódussal képzett hányadosa egynél nagyobb
- A legtöbb erőforráson még vannak szabad kapacitások, de már vannak teljesen foglalt erőforrások.
- A termék gyakrabban jelenik meg a termelőrendszerben, mint amennyi idő egyetlen darab elkészítéséhez szükséges
- A termék mindig jelen van a rendszerben.

Kis, közép, nagysorozatgyártásra jellemző

- korlátozott számú termék, sorozatosan időszakonként gyártva
- Standard és speciális anyagok keveréke
- Általános célú gépek részben speciális szerszámokkal
- Gépek a termék gyártási műveleti alapján csoportosítva

- A menedzsment tagjai termékspecialisták, a gyártási folyamatot kevésbé ismerik

Tömeggyártás

- A termék mindig jelen van a rendszerben.
- Egyes tevékenységeket párhuzamosan több erőforráson is végeznek.
- Valamennyi erőforrás specializált egy termék gyártására, magas fokú automatizáltság(robot>ember elv)
- A termelésmenedzsment gyakran alkalmazott eszköze a gyártósor-kiemelés. A menedzserek rendelkeznek speciális szaktudással.
- Gyártósorok, szerelőszalagok.
- Néhány termék
- Speciális anyagok
- Részletes tervek és technológiai utasítások valamennyi műveletre

Készletek

Folyamatos készletvizsgálat aka (Q,s) rendszer

- A tárolt egységek raktárból történő távozásakor meg kell vizsgálni, hogy lecsökkent-e már a készlet az utánrendelés szintjére.
- Akkor van utánrendelés, ha a készlet szint meghatározott szintre csökken.
- Two-bin rendszer megoldás

Periodikus készletvizsgálat aka (S,R) rendszer

- Meghatározott periodusonként feltöltjük a raktárt egy meghatározott szintre
- A megrendelt mennyiség periodusonként eltérő lehet az igénytől függően.
- Az utánrendelési időszak alatt is fogy a készlet, így a rendelés nem teljesen S szintre tölti fel a raktárt.
- R: optimális rendelési időköz; S: maximális feltöltési készlet szint

Költségek és számításuk

Költségek típusai és összetevői

- Beszerzési költség:
  - Részegység
  - Alkatrész
  - Termékelőállítás
  - Szükséges anyag
- Rendelési költség:
  - Anyagvesztés
  - Adminisztratív költségek

- Gépek átállítási költségei
- Tétel átvételével kapcsolatos költségek
- átállás miatt kieső kapacitás elmaradó hozama
- Készletartási költség:
  - Technikai és fizikai avulás költségei
  - Biztosítások, vámok
  - Mennyiségi veszteségből adódó költségek
  - Készletekben fekvő tőke elmaradt hozama

Költségfajták csoportosítás szerint

- Költségnem szerinti: A költségek elsődleges, felmerülés szerinti csoportosítását jelenti. Ezeket gyakorlatilag minden vállalat alkalmazza.
  - Anyagi
  - Személyi
  - Értékcsökkennési leírás
- Hagyományos önköltségszámítás szerinti:
  - Közvetett
  - Közvetlen
- Költség-volumen-eredmény elemzés szerinti:
  - Állandó
  - Változó
- Költség és nyereségfedezeti számítások szerinti. A szám a költség után a költségváltozási tényezőjét jelenti:
  - Állandó(fix): 0
  - Proporcionalis: 1
  - Progresszív: nagyobb mint 1; nem vesszük figyelembe a költség és nyereségfedezeti számítások során, mert mértékük kicsi, ált. vmilyen zavar vagy túlfeszített működés okozza őket.
  - Degresszív: kisebb mint 1

A másik három csoportosításban nem határozhatók meg így a költségváltozási tényezők.

Költségszámítás

- Osztókalkuláció: azoknál a vállalatoknál alkalmazható, ahol egyfajta terméket gyártanak. Ritkán használjuk.
- Pótlékoló kalkuláció:
  - hagyományos önköltségszámítás során használjuk, magyarul a termékek önköltségét határozzuk meg.
  - A közvetett költségek költségviselőkre való szétosztására használjuk, magyarul a közvetett költségeket osztjuk szét termékekre
  - A közvetett költségek szétosztását ún. rezsikult segítségével végezzük

A költségszámításnál különböző tényezőket használunk a számításhoz(mikmakkból ismert a történet)
Fajlagos fedezet: Termékek gazdaságossági rangsorát tudjuk vele meghatározni **R tényező:** fajlagos fedezet meghatározásához használjuk, üzemi vagy vállalati szinten határozzuk meg, de termékszinten számolunk vele. Degresszív költségek figyelembevételére használjuk. **Költségváltozási tényező:** egy

adott költségfajta milyen arányban viselkedik proporcionális költségként **Költség és nyerségfedezeti számításoknál használt szintmutatók:** modellben szereplő elemek értékét viszonyítják az árbevételhez **Fedezeti pont:** a fedezeti összes megegyezik a fix költségekkel, és az összes költség megegyezik az árbevétellel **Költségredukció:** degresszív költségek felbontása arányosan változó, és állandó részekre. **ÁKFN modell:** a szintmutatók az adott tényezők árbevételéhez viszonyított arányát mutatják meg %-os formában

Rendszerek

- gazdaságossági rangsor **Standard költségszámítás:** kifejtős kérdések még nincsenek kész, számolás nem is lesz, az egész 10:30 -ra kész lesz